

ปัญหาและความต้องการในการปลูกมะม่วงของเกษตรกรบนที่ดอนอาศัยน้ำฝน

ธวัชชัย รัตนชเลศ^{1/} และ ปัททนันท์ วุฒิกานต์ ทิมม^{2/}

Mango growing's problems and needs of the
farmers in the rainfed upland

Tavatchai Radanachaless^{1/} and Pattanun Woodtikarn Timm^{2/}

ABSTRACT : Problems and needs of mango growers in the rainfed upland at the Chom Tong Land Reform Project area, Chaing Mai province were studied. The objectives were to gather the growers' ideas and the management practices of upland mango, which was integrated into the traditional rainfed soybean system. Fifty-five farm households were formally interviewed during October 1990 to January 1991. It was found that most farmers were given an area of 5 rai (ca. 0.8 ha.) when the land reform was proclaimed in 1982. Mango was then introduced as a mixed cropping system with soybean in the sixth year. Typical mango managements including, choosing of propagating materials, tree spacing, tree supporting method, and pesticides spraying were practised and rather well understood. However, techniques such as

^{1/} ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่ 50002.

Department of Horticulture Faculty of Agriculture,
Chiang Mai University, Chiang Mai 50002.

^{2/} ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่ 50002.

Multiple Cropping Center, Chiang Mai University,
Chiang Mai 50002.

deep hole planting, conserving and maintaining of soil moisture, protecting of young tree from direct sun light and tree training and pruning were almost non-existent. Farmers considered that pests and lack of water were the most significant problems for growing mango. The need to overcome their problems was to set up a small reservoir in the field.

บทคัดย่อ : การศึกษาปัญหาและความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงบนที่ดอนอาศัยน้ำฝนในพื้นที่โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมป่าจอมทอง จ.เชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความเห็นและแนวทางปฏิบัติในการปลูกมะม่วง ซึ่งได้ปลูกผสมผสานเข้าไปในระบบการปลูกกล้วยเหลียงอาศัยน้ำฝนที่มีอยู่เดิมแล้วในพื้นที่ รวมทั้งศึกษาปัญหาและความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงที่เป็นเกษตรกรเป้าหมายจำนวน 55 ราย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ที่อาศัยแบบสอบถามระหว่างเดือนตุลาคม 2533 ถึง เดือนมกราคม 2534 พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองครัวเรือนละ 5 ไร่ (ประมาณ 0.8 เฮกตาร์) สำหรับการผสมผสานมะม่วงเข้าไปในระบบกล้วยเหลียงเดิมนั้นส่วนใหญ่ได้ทำในปีที่หก หลังจากได้รับการจัดสรรที่ทำกินแล้วในปี พ.ศ. 2525 พบว่าการจัดการมะม่วงอาทิเช่น ความรู้ในการเลือกต้นพันธุ์, การกำหนดระยะปลูก, การค้าขยันต้นไม้ รวมทั้งการป้องกันศัตรูพืช ได้มีการปฏิบัติและมีความเข้าใจกันพอสมควร ขณะที่การปลูกระบบผสมผสาน เทคนิคการรักษาความชื้นในดิน การสร้างร่มเงาให้กับต้นอ่อนและการตัดแต่งกิ่งยังคงถูกละเลย เกษตรกรเห็นว่าศัตรูพืช และการขาดน้ำเป็นปัญหาสำคัญในการปลูกมะม่วง ความต้องการอันดับแรกในการแก้ปัญหาได้แก่ อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในแปลงปลูกของเกษตรกร